

EMK. I.

105

ISTVÁNYI PÁL
HISTORIA
REGIS VOLTER

1574.

OSZK

~~1854~~
~~1052~~

PAK. I.
105.

(Telje.)

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

AMK I. 105

Historia
REGIS VOLTER.
AD NOTAM FRAN-
CISCO.

M. N. MUZEUM
KÖNYV-
TÁRÁBÓL

HORVÁT
KÖNYVTÁRÁBÓL

1000
1574

DEBRECENBE,
Nyomtatott Komlos Andras alal.
Anno 1574.

GY Cronikát mondok v'rak halgat-
latok, kinek talam mass'ati nem hal-
lottatok, egy Olaz learrul kin cziu-
daikozhattok, Absioni hazastoknak
peldaiul adhartatok.

Az Olaz orszagnak egy segeletiben, az vesule heg-
nek u kerületiben, nag' lok se'p varosok vadnak u fekt-
tiben, es icles sin nepek laknak az mentiben.

Ez tegezen az kik be szállottak vala, kulczios varo-
sokat raira raktak vala, Olaszul neuelsik az pedamon-
tanak, Magyarul mondhattiuk v'g mint hog' allianak.

Az földnek eg' része ki valt u maganak, kit regula
mondnak az selucianak, sekes helie mostis az marko-
laplagnak, fok kuchies varosok annak vduarlanak.

Ez az iff'u Volter eg'kor biria vala, se'p termete
neki mint viteznek vala, minden nemzetuel hires ne-
ues vala, de maga tartással dilses neues vala.

Mulatlag keduinek nem minden kel vala, vadaz
madarabalt igen keduel vala, mindenestul magac an-
nak arca vala, egieb mulatlagat harra hatta vala.

Noha csak eg' sürul nemzetereul vala, szabad ember
voltat igen felti vala, örömeft ködelben nem cytheti
vala azért io ideig nötelen elt vala.

R-gi io barati lokan halgatanak, fok iambor hiuey
chendesben valanak, varosbeli hiuey igen bankoda-
nak, se'jnek hog' Volterkül aruaua maradnanak.

3
Köszökö el végöök hog neki szólnának, Bátor siuð
embertarra valasztanak, Nag beregel egy kor eleiben
allanak, mongiak hog il sokal neki szoltanak.

Teged vram Volter feienkent követünk, kegielmes
legy nekünk ha mit szonkban, eitünk mert mikent ma-
gunkat teged vgy szerettünk, erre minket holbot az mi
nagy hiülegünk.

Ez ideig veled vgyan diczekettünk ily vral magun-
kat bodognak ititük, da ha az eg dolgot mi meg nier-
herengiük, beles az vilagon bodog nepek lesünk.

Hog tennen magadat mar arra gondokad, Törven
hazassagban magadat foglaliad, abszoniunkat nekünk
nallunk latnunk hagiad, kiseded Volterodat meg elted-
ben hagiad.

Ebben haladekot semit nem kiuanunk, mert az idök
mikent folio visék mulnak, az iffiutagnakis viragy el
hulnak, az venseg vtanna mint eg farkas ballag 13

Az halal peniglen legy köszelben halgat, latod az e-
letnek vram Volter vrat, hog eg naprul masra eleb e-
leb mutat, de mint addig visel hog meg czialat koztat.

Kegielmesen azért tekencz köniörgelünk. paranczo
latidban semit meg nem vetünk, abszoniunkat hozzad
kie illendöc leünk, hagiad meg szerzelet ennek reank
velsük.

Abszoni igen felünk hog eg nap csak el hacz, örd-
köst vtannad ingien senkit nem hacz, sok io hiueidet
boligoban maraztas, nagy keletü inseget csak reiank
salicz.

A ij Volter

Volter iambor vala siue raica vala, sok iambor ra-
naczan meg maradot vala, nem sokat ű azon gondol-
kodot vala, il bival nekik akkor bñlot vala.

Szeretõ barátim nag io neuen vessem, iomat akaria-
tok azt esemben vessem, de nag babatlagbol engemet
ki vessem, ki az hazassagban igen ritkan lesen.

Kez vagiok ti nekrek bñtokat fogadnom, es io ra-
nacztoknak melleie allanom, nem akarlak titeket csak
esbel bantanom, A bñont keressetek mert csak az en
godom.

Valami io vagion emberben ez vilagon, Senkitül
egiebtül csak Istentül vagion, en igiemet most eztis re-
aia hagian, minden bñrenczemet csak neki aianlom.

Bisram mindenkoron kegielemessegeben, es nem fo-
giatkoztã meg sem bñklegemben, vrat talal mostis en
titzessegeben, mikent kelli en iarnõ en iduõssegeben.

Ez ti kiuanfagtok hogy meg hazafulliak, en titeket
ebbõl niluan meg bñstarak, akarok tulletek enis eg-
giet halliani, es arrul hit bñrent nekem valast teni.

Hog az kit keresek valahül meg lelem, vag bñgen,
vagy kazdag kit en meg keduelek, mikent a bñontokat
vgian tibstelietek, mint ha Csasar leania volna vgy
vegetek.

Vrokakarattiat iamborok meg ertek, es azt kõ bñn-
segiel õrdmest fel veuek, es nagy fogadassal azt meg e-
rõsitetek, mert csak alig variak hog az napot irnek.

Ott meniesõ napot nekik eggiet hagia, kire űket
mind

mind fel kecsülnie hágia, az örömré őket seienkent hi-
uara, Volter hatta napot ki mindig varia.

Nem mezze hozzaiok ég kisfalu vala, ég nehan se-
gen nep kiben lakik vala, segen biknek neue az lan-
kula vala, az ű segenieris Isten latta vala.

Annak ég leania annal tób sem vala, kinek kereze
neue az Grifeldis vala, termeti seplege neki ekes va-
la, de io erkölczetuel felül mullia vala.

Az segeni eletnek saniarusagaban, Grifeldis nót
vala nag görfasagaban, nem ül vala vezreg semi vag-
sagaban, semi gdnierdsleg nincz gondolattiaban.

De nag vastagsagal attiat tartia vala, annak ű ven-
feget vgy raplalia vala, keues iuhoczkaiat tora haitia
vala, rokkaiat kdsdslegel nem hágia vala.

Onnat haza iduen paraet apprit vala, hozzaiok il-
lendó etket szerez vala, kemeni salma agiat rasogattia
vala, kegiesslegel attiat el niugottia vala.

Az leanra semet Volter vette vala, mert azon
giakorra vadasni iar vala, nem faitalanfagbol azt mi-
ueli vala, azért embersege út viseli vala.

Nag iosag Grifeldben ki reitekben vala, kir az kdsz
nep niluan nem ertheret vala, eses ember által Vol-
ter latta vala, azért útet igen meg szerette vala.

Mar az meniegssó nap el kdszelget vala, az meni
assioni honnan lenne tirkon vala, egy leanzot Volter
kerestetet vala, kinek magassaga Grifeldel ég vala.

Ezekhez sepe ruhat czinaktatot vala, sepe gong ko-
A iij borokat

Isorokat fűszertetér vala, de az meni aßsonhak csak hí-
re sem vala, es minden kezület mar berezuen vala.

Volter el indula az naz mind vtanna, mint ha az
meni aßsoni kößel vtban volna, es ütöt vtban tiztef-
fegelet latna, onnat nag örömei hazaban be hozna.

Grifeldifnek ebben cziak hire sem vala, az minemü
dolgok teia neßnek vala, dolgat ü hazanal meg berezte
vala, az kut sürül vißet haza vißten vala.

Attrianak kapuian hog be lepet vala, hog egieb dol-
gatul meg ürelült vala, lean tarfaiual elki keßült vala,
hog Volter markaiat ü csak lathatnaia.

Grifeldif menteben Volter jatta vala giorfan ütöt
neuen solitorra vala, Attia ha hon volna tülle kerdi
vala, lean tizteffegelt neki felelt vala.

Volter neki hagia hog ki solitana, neminemö dol-
ga neky vele volna, az ven iambor azkor kiballagot
vala, keßen foga Volter maganak igßola.

Iancula tudom hogy azt berecz engemet, enis meg
esmeritem iambor hiülegedet, ne keues gondomar gon-
dolom erettedes, ezt ez dolgot tudni akarom te tülled.

Ha te ez dologhoz io akaro volna, es ez melle tiz-
tan örömeßt allanal, hog engemet kiert ez kedig vral-
tal, leaniodat hozam vennem valasztanam.

Raia az ven iambor csak el cziudalkozek, hog il io
berencze hazahoz erkezek kegielmes lßtentül neki mel-
toltatek, nem tud valo megienßiaua igien csek.

Semiben külömbet en nem akarhatok, auag penig
abban

abbá elléc sem tarthatok, az mit en teneked kedued bé
rent latok, mert vram vag semit meg né masolhatok.

El be mennünk ketten az Volter azt mongia, Gri-
feldilt neuere elötted meg kerük, naz nepe meg alla
ketten be menenek, leaniel akkoron igien bebellenek.

Attiadis akaria hogy leg en iegielem, ez naplagul
fogua absoni felelegem, vagion tülled nekem eg ieles
kerdesem, azt maid meg gondolliad feleli erre nekem.

Ha tennen magadat ha arra adandod, minden aka-
ratodat arra sabhatandod, hog sem keduemet nekem
meg nem beged, rollad mit vegelesok azt te mind meg
alod.

Illien nagy cziudaban Grifeld resket vala, magat
barorlagban nem veheti vala, mert nag vendeg hazat
meg sallotta vala, nem kesek kerdesre igien felelt vala.

Ily nag tiztellegre vram en magamat, melraclannak
velem mind az en hazamat, de ha tokellendod te aka-
ratodat, nem tartoztatom meg az en berenczetet.

Soha te ellened nem hog en mit vetnek, de gondo-
latomban sem hagiom hog tennek, lot ha paranczold
hoghalat beuednek, anak ordmest engedelmes lenek.

Voker azbot mongia, eleg az ennekem naz nepnek
mutata ihol en iegielem, az ki ezt tizteli baratom enne-
kem mint Czaesar leania ez oly draga ennekem.

Öc Volter akara hog le verkeztetnek, regi ruhaia-
bol el fel öltözetek, aranas ruhaban absoniok ezt er-
tek, egy mas elöt neki solgalni sietnek.

Az Grifeldis leant szepten fel kelsitek, kesszel rapog a-
tor hajat ekelsitek, aran szal hajakkal koldosleg illetek,
szept gon koszorokal feiet ekelsitek.

Ido roud vala hamar fel kelsitek, vgyan mas se-
melben Grifeldis tettetek, az nepekis utet nehezen
esmeretek, de mint aszsoniokat szeretuen tistelek.

Egy draga koszorot Volter ki vdt vala, kit az ve-
gre nem most czinaltator vala, Grifeldist igiaban haza
vdtte vala, szept drosdt lora fel ultette vala.

Az lo feier vala giorfan el futamek, az palora fele
giorfan niomtaranak, harmincz ket lean so feltemben
valanak, sok io nemes aszsoni louon vduarlanak.

Az vigafag teud kulomb kulomb vala, az egis az
ellen vgian ssonidg vala, egy mas sivat tuile alig hal-
liak vala, nag drom siudket meg ballotta vala.

Hamar el iutanak mert koldsel valanak, eteket fo-
ganak nag vigan lakanak, ebed vran estig ot mind ra-
naczolanak, minden mulatsagon vgian meg allanak.

Holra kelue Volter vy vduart tetete, kazdag aian-
dekor arra fel tite, io hamar louakat palliara vte.
es gialok futokat futashoz kelsite.

Erds utkdsbetek akkor jott valanak, ieles kedud ne-
pek akkor el hullanak, hatalmas kduetek rendet ot al-
lanak, hirds bekcs tullok mind ot maradanak.

Az bent luan tuzet el felraktak vala, merstersegel
azt mind czinaltattak vala, vduarlo vitez nep azt o-
stromlia vala, az nap vigafagban el ala ment vala.

Az

Azvy menieknek akkor Isten feiet lata, kegelmeffe-
geuel uter melkoltara, nag boldzelegeuei meg vilago-
lica, sok iofagos ioual meg aiandekoza.

Aratlan eletben Isten felb vala, maga tartafaban
io erkolcziu vala, erelmes bebede saua ekes vala,
minden embereknek diczeretes vala,

Nem sokaig magat oly io neben hoza, hogy nem
cziak sombedi kiunkoznak vala, de mese földruilis
idnek vala hoza, assoniok ferfiak cziudalkofnak raita.

Eleitül foguan kik esmerik vala, hogy azt ingien
senki nem hiheti vala, az meli segeni ember lancula
vala, hog az Grisfeldis u leania volna.

Minden nag ekefleg u benne oly vala, hog azt in-
gien senki nem hiheti vala, hogy az parazt haznal ra-
nulhatta vala, de Czafar vduarat az ki lakta vala.

Noha vitez Volter segeni nemzetet vdn, de u ha-
zassaga nagy dicziretes lun, belöl haza nepe niugodal-
mas bekes lun, kiuel mindeneknek igen kedues u lun.

Sdt annak felette hog u ijl iofagor, Ili segenseg a-
lat reitekbē meg latot, meltatlan boldcz emberekel min-
deneket latot, es mindeneknel u nag cziudalatos volt.

Az Assoni peniglen nem csak hazat birta, de az
koffegetis nagy boldczen okrattia, vra hon nem voltan
pereket sallittia, nemes nepeknekis haboruit oltia.

Nem egiebet errul nepek hiznek vala, es koffdrtok
tiztan azt bebellik vala, hog az azont meniböl Isten at-
ta volna, az koffseg iauara hog u rea gondolna.

B Ebben

Ebben nem sok údó mikor be tőlt volna, Abszoni
hog vifelne ielenlege vala, sok io birodalma nag czen-
desben vala, de nem sok údóre leant hozot vala.

löllehet az leani oly igeni lép vala, de maga az fiut
inkab vesik vala, magzatot voltaual Abszoni nierte
vala, kin mind haza nepe meg őruendet vala.

Az gyermek imaron hog ezerte vala mikor az dai-
katul el valaztiak vala, Volternak akkoron kiuanlaga
iura.chiudalatosb hog nem dicziretes volna.

Abszoni feleleget hog meg kefergetne, es az ű hiü-
seget ky keresgetnie, addig nem niughatek migh nem
kikerelne, es minden ketseget belöle ki venne.

El be mentek vala ű agias hazókban, Volter magat
eite nag somorusagban, jly bokat ort cye somorusa-
gaban, hog ha hozhatnaia azont ű banarban.

Azon közben arrul hog meg emlekeznek, hog mel
szegensegben hazában be idttel, mert vgiā sem illik hog
el feletkeznel, regi mi voltodrul mai berendezdül.

Emlekezel mondom mikent hozsam völek, niluan
en tegedet mostannis szeretlek, de az nemes nepek te-
ged nékeduelnek, mert parazt nézetből tegedet itilnek.

Azert ha akarz bekelegben elni, búkseg nekem ve-
led meg egienelül nēm, te kis leaniodrul ű velek vegez
nem, az mint űk akariak nem mint en akarom.

De te hired nekül semit nem miuelek, te akarato-
dar mond meg nekem kerlek, az kerdesre teged en cu-
lekeztelek, kire othon teged en feletetelek.

Grifeldis

Grifeldis efsket hog hallotta volna, bator siue rai
ta meg nem indult vala, nagy sepe beszedekel vranak
sollot vala, magat minden dolgat reia bizta vala.

Tyed az kis leiani enistied vagiok, mind ketten v-
runknak tegedet mi vallunk, ki mind marhaiaual szabad
azt iol lattuk, teis velunk mit tez azo kel maradnunk.

Valamit en neked kedued berent latok, mindenben
az melle siuem berent allok, egiebet nalladnal lenkie,
nem kiuanok, egiebtul meg valnom semitul ne sanok.

Feleletie Volter nag io keduel halla, de unnon ma-
gaban neni teteti vala, u tekintetiben nag somoru va-
la, Afsioni elol akkor igien ki ment vala.

Nem soka halazta eg solgait kulde, kiuel az u dol-
ga az elot u kozle, icles dolgaiban koroskent meg le-
le, az Afsionhoz akkor utet el be kulde.

Az azzonhoz Afsioni eiel be ment vala, meg bo-
chias afsioniom neki mongia vala, reyam ne nehesei
vg ksdnidrog vala, mert ebbe engemet ketelenleg hozta.

Niluan vagion nalad solgak allapattia, az engedel-
melleg kdteiben forgattia, vrok paranczolattia kete-
len furattia, solgalattiat lenki nem valogathattia.

Vram hatta nekem giermeket felvegie, es az eiel
utet meg oli herre tenem paranczolattianak kel nekē
engednem, nem merek egiebet bizoni ebben tennem.

Szauat akkor ember roviden vegeze, nagy ketelen
dolgot kdztok akkor eyte, kit keferues afsioni ezeben
vehete, tdbet ot nem sola az ember veztegle.

Az emberhez alszoni gyanakodik vala, mert seme
allala neki keres vala, ketleges abrazat saua ollian va-
la, kis leaniat erte hog vinne halalra.

De kőniue alszonnak raira nem cyordula, cziak eg
fohazkodast raira sem mituele, kit nehelsen daika nem
hog annia türe, es nag vidā kepen giermeket fel veue.

Kis leaniat edes annia nesi vala, es nagy szeretettel
cyokolgattia vala, bent keresnek ielet reia vette va-
la, meg aldotta vala kezben arra vala.

Az mit vrad hagiort azt te meg berezzed, egire ker-
lek teged hog gongiat visellied, es gienge testet hog te
meg őriszed, vad madarakal ezt meg ne etelled.

Eztis csak vg mondō ha meg ninczē haguán, vrad
tul te neked az paranczolatban. mert nem tőrekedem
soha semit abban, az mit ű ellene gondolnek hog volna

Giermeket fel veue vrahoz terite, az felelet mi lün
neki meg beselle, mint az leant kezbe ada meg ielen-
te, arra kegyesleget ot meg keserite.

De az mit magaban meg tőkillet vala, abbā Volter
semit meg nem tagit vala, azon kemensegben menten
megien vala, az ű solgajának azt meg hatra vala.

Hog az kis giermeket ruhában kötözue, sekrenben
segezne kőz helyre fel tenne, nag lassan es felue vta-
ban viselne. kardag Bononiaban mentiben be vinne.

Nenie neki vala az kende pantue, sauaual vg ker-
ne hogy fel neuelneie, mint ha annia volna oly igen
feltene, minden io erküczre ütöt egiengetne.

Azt

Azt ielesben Volter neniétül varnaia, hog' o' tit-
kon útet nalla tartanaia, senki ez vilagon hog' ne tud-
hatnaia, ky gyermeke volna az ű kis leania.

Az solga nem resten ebben el iart vala, vratul ne-
kie az mi hagua vala, az Assont az Volter csak szem-
leli vala, változas kedueben sauaban sem vala.

Regi nag' niaiafflag sokot nag' giorfalag, ű vrahoz
valo nag' szerelmettesleg, semi somorusag semi idegen-
seg kis leandrul valo emlekezetlenseg.

Tellies nag' eztendök ebben töltek vala, mikoron ű
esmeg nehezkes vala, egy fiu magzatot sepen hozot
vala, Attianak baratinak nag' öröme vala.

Ebben ket eztendök cziak be került vala, gyermekek
daikatul valasztotak vala, Azon eztelenseg Volterra
ide vala, felesleget esmeg solicitota vala.

Regulta erteted az en nepeimet, mi hazaffagunkert
reiank nehesselnek, magzatosbnak teged ielesen hogy
ertnek, ferfi magzat latuan vgian meg giüldönek.

Mert giakorta mongiak es közdöttök kialtiak, fülem
hallottara il kepen bebellik, Volter holta vtan hogy
vduarlananak, az lankolanak sok vnokaiának.

Paraszt nemzet raitunk tehat vralkodik, es mi ne-
mes hasunk nekie le sekkik, naponkent közdöttök illien
sok so' esik, nem erdem esekből vegre mi történik.

Ez nepnek peniglen niugalmat akarok, mert iga-
zan mondó valamitis tartok, az gyermekrül penig igaz
vg' gondolok, mint az neniét vgyan dolgara bocziatok,

Ezt ez vegre neked ideien beszéllem, nem akarom
szüvedet hirtelen fertene m, veletlen veszállal es keze-
ritenem, illik nekem esékűl most veled vegezzenem.

Szola neki abszoni, vram mit mondhatok, monda-
nal egiebel semiucl nem birook, en te nallad nekűl semit
nem akarok, giermekben munkánal többet en nē varok.

Nekem es eséknek mindniaiā vrunk vag, az te mar-
haidal koroskent szabad vag, az mit tez mi velűnk azō
kel maradnűk, hatalmad mi raitűk neked olli igen nag.

Erre ne kőuessed az en engedelmem, mert mikor
hazamnak aitaian be idttem, az te ruhaidat rollam le
vetttettem, minden akaratom az okal le idttem.

Hazadnak ayraian vizont hog be idttem, kazdag ru-
haidban mikor fel idttem, mind akaratomal eseket
reiam vdttem, semi kűldmbseget nalam nem vilektem.

Akar mi dologban az mi neked teczik, ennekemis
minden vgyan azon teczik, kűldmbdszes hozam semi
nem ferkezik, eldtted erttenem nekem nem alkozik.

Mert te gondolatod iduendō mi volna, ha en esem
arrul iduendōt monhatna, ha mit te akarnal iduendō
az volna, minden akaratom az melle allana.

De ha ertelmemuel eleb nem vihetem, te akarato-
dat drōmest kőuetem, te kiuanlagodat aggjad meg er-
tenem, holtomat kiuanod aztis nem restellem.

Tdkellertesseget Volter hog chiudallia, ū selesége-
ben kic akkor talala, eldsbor meli embert hozza kűlde-
vala, ismeg azont hozza valasztota vala.

15
Az ember ű magat igen menti vala, nag' keletenfe-
get igen veti vala, mely nagy gilköllagot miuelni kel-
vala, az giermeket keruen ielentette vala.

Abssoni ot banattiat nem ielenti vala, maga keferű-
leg által folyta vala, kezeben giermeket ei fel vette
vala, bent keresztiegiuel meg iegiezte vala.

Fiat ott meg alda igen chiogolgata, semeit ű raira
io ideig tarta, banattianak ielet semit nem mutatá,
fiaczkaiat akor az embernek ada.

Mikent neked hatrak iary el te dolgadban, megis
igen kerlek ne hag engem abban, hog' ha lehetseges ve-
gied oltalmadbā, vadak madaraknak nehad szagatasbā.

Gienge testet ne had folkonkent szagatni, erte fele-
letből ideie el menni, valással vrahoz el akara terni,
nem gőz vala Volter eleget chiudalni.

De azt ig' iol erti hog' abssoni szereti, ket kis gier-
mekzeiet kefelegrűl meg menti, hog' az kemenleget az-
ssoni nē miueli, valami kemenlegetből de hog' űc szereti.

Hagia onnet Volter Bononiaban küldeni, az gier-
meket ada nen' enek houa tēni, neniet azon szokal mint
elősőr kerni, hog' ne restelneie nag' gongiat viselni.

Nincz oly kemeni ember kinek nem illenek, berel-
mes tarlanak ű nagy hiűsegenek, az ű hoza valo berel-
messegenek, il keferűsegen meg nem elegendnek.

Szemet Volter rolla el nem veti vala, Abssoni fe-
leseget ha mi ielt lathatna, ha nem naprűl napra neki
hiueb vala, valcozast ű benne semit nem talala.

Nem

Nem ſep hir Volterhoz kezdé ki teriedni, gonoz
neue neki mindendőt kelnie, hogy ſerelmes tartsat igen
keſergetne, ū edes magzatit el rekontencie.

Mert az gyermekeket nem lathatiak vala, es ūk hol
volnanak nem tudhathiak vala, eſel ūnnón maga le tót
hires vala, gonoz hirben neben magat hozta vala.

De mind eg alarban az kegyetlen Volter, ſemit meg
nem ragit mint az gonoz őrdög, keſertő mergeben e-
lebeleb hōrdög, mikent az ſellegeben az meni igen dōrdög

Tizen ket eſtendő mikor el mult vala, lean lete v-
tan akor ū gondola, hog Romaban gyorsan kōuertet bō
cziatna, ki papatul neki eg leuelet hozna.

Kiuel az nep kōzöt ū azt hirdetneie, Romai Papatul
hog volna meg engedue, ki az ū nepenek niuga mara
lenne, eſtő feleleget el hadna maſt venne.

Az goromba nepek kik hauasban laknak, igen kō-
niū vala azt nekik el hinie, ebben hire vala mar az
Grifeldisnek kebbem hog neheznek teczik ū ſiuenek.

De miert magaban meg tōkelue vala, minden ſe-
renczeiet keſen varia vala, nag batorſagaban meg ma-
radot vala, az mi vegezteret vratul var vala.

Mas felől az Volter Bononiaban küldé, rokonſagat
kere gyermekeket fel venne, ū magais penig ū velle ott
lenne, az leant alitiak hog hazafa lenne.

Companit nem reſten hūſeget ielente, az lean ſep
vala ekes ōltōzete, het eſtendős ūchet melleie ūtete,
az vegezet napra ſep nepel keſite.

Ezen

Ezen közbe Volter sokot is erküchet, hog' kefer-
gerneie Alssoni feleleget, nem hagia de inkab annak
kisseleget. Orgebiti vala nag' keferüfeget.

Az kössleg lartara eleiben hiuata, ily sokal akkoron
üret meg solita, tartalagod nekem magat meg muta-
ta, nem hazadat nezuen erkölcziodet latuan.

De most esmerem hog' az vrasag, hog' sem nem e-
gieb hanem az nag' rablag, mert nem lehet az mit en-
gedne kiuanfag, auag mit egiebnék engedne szabadlag.

Az köz nepek engem arra keberitnek, az papais
mindent engedet eseknek, hog' mas feleleget hozna-
nak Herczegnek, azért teged enis ma vita eretlek.

Leg' azért az regi rökelleterességben, helye ag' az ma-
stoknak mindentizteességben, egben hoztad regy ruhad
vegied meg heliben, nem allando lenki nam az beren-
czeben.

Grifeldis felele visent az Volternak, tuttam cziak
ellenfeg te niaiallagodnak, es kössörte nem volt en ar-
uasagomnak, iol ercetem rendit en allapatamnak.

Söt bizonnial magam nem hog' hazafodnak, maga-
mat tartotam de cziak solgalodnak, mert nem alito-
tam magamat meltonak, viseltam semeliet cziak egy
yduarodnak.

Es ez hazban miglen te veled lakoztam, te akara-
todbol alssonnak mondatam, Isten azt iol rugia koro-
skent vgy voltam, solgalo leaniodnak magamat tar-
tottam.

Az űdšket azért hog megšamlaltam, mely nag' tiz-
tesseggel veled lakoztam, feliebb erdememmel en azt er-
demlettem, halat az Istennek arrul nagiot attam.

Nag' io keduel azért kez v'giok vegeznem, es űrđ-
mest v'giok hazamhoz el mennem, holor esek nekem
iffiulagban elnē, or venšegem nekis v'gian veget ernē.

Bodognak mondhatom esel en magamat, es d'chi-
retesnek en űšueg voltamat, hog' ieles šemelnek mond
harom vramat, esel v'gaztalom holtig en magamat.

Az vy meni alššonnak űrđmest helt adak, es azon en
Istent io keduel imadom, hog' te hazaslagtok legien i-
gen bodog, es v'gian ti magzatokat lathallatok.

Im it en penig'len hol v'gian lakoztam, keduedet se-
miben soha nem masoltam, ebben es teneked enged-
nem akartam, latom akararod nekem igaz vram.

Az en ieg ruhamat ha el h'giod vinnem, az mine-
mū az volt arrul emlekezem, es mint en hazamnal ru-
ham leuetettem, tiedbe űl'đztem ig' te hozad iđttem.

Egieben en velem nem hoztam te neked, eggik ieg
ruhamat mesetelenseget, masikat meg absal hoztam i-
gaz h'it'đt, esel egietemben az tizta eletet.

Azert im mi modō ruhambol verkeztem, giūrūmet
meg adom kiuel meg ieczettel, egieb giūrūidetis egbe
helyheztettem, te agias hazadban ruhaddal le tettem.

Minden kazdagšagid hasš'i űl'đzertid, en kešsemnel al-
lot minden ekeššegid, ki miat ram vettem minden ireg-
seget, kit te arral vala hazadban meg leled.

Attiam

Attiamnak hazatul isttem melsitelen, esmeglen
hazamhoz megiek melsitelen, az eg dolog teczik nekem
ektelen ok en mihem nep elst larczik melbetelen.

Az te giermekceid kiben niugottanak, ez ki miat
nepek read sugottanak, ne legien tob oka imar u ha-
ragioknak, vram vrat adot imar mind alsoknak.

Eg dologra imar kellek cziak tegedet, nem kulom-
ben aztis ha teczik teneked, en buzelegemert kit en ho-
zram neked, kit imar en haza nem vihettek tulled.

Iuralma ez legien meg ha teczik neked, minemu im-
egben lakottam te veled, csak azt az tob kdsul enne-
kem engedied, veg hazalodnak kiuel mehet feggied.

Oc Volternak seme kdsiuvel be rdtc vala, anira hog
imar nem alhattia vala, azert Alssoni eldl u el fordult
vala, rezketeget s boual alig mondhattia vala.

Az egy ingeczke bator tyed legien, ki en rullami
nallad emlekezec legien, csak alig mondhata eldlle el
mene, mert az u semebdl kdsni igen megien

Le verkezec ottan mindenek lattara, cziak az eg in-
geczket raita meg marazta, mezetelen labal indula v-
tara mezeren sunel varos kapuiara.

Vtaban ut fok iambor keseri vala, minden ember u-
ret keseruli vala, az gonoz serenczet bidalmazak vala,
ekes chendessegben alssoni megien vala.

Eg kdsiuve esetlen saraz semel vala, Alssoni hogy
hazahoz haza megien vala, az iambor ven ember azt
nem tugia vala, semi cziak hireuel ebben sem ldtc vala.

Elcül fogva ű mind ketes vala, leian hazaffaga
nem egienlő vala, koroskent elseben ezt forgattia va-
la, hog allando volna rementelen vala.

Mert az ű leania parazt nemből vala, annak tarfa-
fogat Volter meg vnaia, Nemes ember lelket keuel-
seg fognaia, leaniat hazabol ki haigalnaia.

Leania ruhajat el reyrete vala, haza segeletiben
kit meg tartot vala, ki az sok űdőtül elis auult vala,
hog mikor kellettnek ű elő venneie.

Nem anira erte leanianak meg iutet, mint az vele
valo nepeknek beszedet, ayaia eleiben lassan el ki le-
pek, mezetelen leiant ruhauat be fede.

Cziak samos napiglan artianal lőt vala, egienes er-
külczben magat tartia vala, alabatosfagban magat tar-
tia vala, Semisomorusagnak iele ot nem vala.

Minden io erkőcznek niomdoka ot vala, kiuel ű v-
raual elni kellett vala, mert nag azonfagban segen le-
lek vala, alaz altosfagnak peldaia ű vala.

Imar az companit fel kešült vala, ű meniegšdienek
oly nag hire vala, egy emberet panit elől külte vala,
selüciaban űtet tudni atta vala.

Volter Grifeldishez az előt ment vala, egy nappal
es űtet soliteta vala, sezelemel abšoni eleiben ment
vala, abšonnak yl šokal akkor selet vala.

Az leian ki holnap en hazamnal lezen, ebed korra
tudom hog ennalam lezen, vele valo sok nep vendeg
segen lezen, abšoniok sešfiak velle eggiüt lezen.

Azokar

Azokat io keduel kel akkor fogadni, heleit minde-
neknek rendenkent meg adni, meg beszedekeristiztel-
segel venni, nincz absioni hazannal az ki azt berezne.

Ezeknek gongjait kerlek meg fogagiad, ki en erköl-
chómet igen iol esmered, noha most teneked begeni öl-
töbseted, vendeget fogagiad helire ütessed.

Valamit en neked kedued berent larok, Absioni
monda neki mindent en meg berzek, ez cziak nem io
keduel abban en el iarok, De nag kiuantagal mindent
en meg berzek.

En penig esekben semit nem restellek, ez nag sarat-
sagot semit nem esmerek, miglen en magamban cziak
eg sikrat ersek, mind addiglan hozad nag hülegellesek

Ezt mihezt ki monda naznepst indita, hazakat nagy
giorfan ű meg tiztitata, mind az aztalokat sep rendel-
rakata, agiakat vettete solgakat okrata.

Holda kelue imar cziak kösset del vala, az compa-
nit mikor ei be iutor vala, az leian sepseget kik mind
vg chiudalliak, űche io erküczet latnia kiuaniak.

Nem keuesen akkor közdötök valanak, kik io neuet
niluan Volterhoz adanak, hog az hazassagot cherelte
maganak, mert az leian io ver es űche sep annak.

Meniglsd kesület heueniben vala, Griseld sorgal-
matos mindenüt ot vala, il nag esettel meg nem hani-
atlot vala, mert vifelt ruhajat nem vrallia vala.

De nag vidantagal leiant be fogada, mind az kapu-
iglan eleiben indula, meg a'da es monda lsten hozza

*Jesus
mi ieluo
g. s. s. s.
liben na
gion hitu
ki mi er
tink p
h. h. m.
k. u. u.
d. k.
g. g. g.
m. m. m.*

ioual, az en absionomat mind vele valokal.

Az tób vendegetis mind vigan fogada, ekes besse-
deuel úket vigasztala, de nag haznak gongiat cziak egy
füre biria, minden tiztesseget rendenkent meg aggia.

Minden ott Grifeldist erössen chiudallia, ielesben ú
rolla vendeg nep azt mongia, nag ekelen solast honná
ú tanulta, es nag bölzeleget kinek il ruhata.

Mindeniknel inkab Grifeld helyhozteti, leiant es az
iffiat eg mas melle eyte, dichirettel úket egben fel eme-
le, nag örömel úket nem elegithete.

Az Volter azralhoz mikoron le üle, Grifeldre for-
dita feniet ú szemenek, minden hallottara hog reyaia
neznenek, mint ha neuetkeznek monda ú menninek.

Mint tezik tenked most ez vy meni absioni, va-
gion oly sepsége kit valhat eg absioni, az vag tiztesse-
ges kerlek teged Absioni, es ha te lathattad massat ez
vilagon.

Bizoni termetuel sebbet nem lelhetnel, sem ekes
erkölczel akar holotelnel, ha mind ez vilagon te el ke-
reskednel, es ha nem tudom mint raita erkökdönel.

Azt tugiad lenkiuel egben te nem ferheaz, az io se-
renczeben resses te nem lehez, es az sepe leianial ked-
uedre sem elhez, egy ellenseget te siuedből ki nem
vecz.

Ilentül remellem es igen kiuanom, hogy azt kősi-
tekben aggia mint en mondom, nag berelmesseget ty
kőztetek latnom, kőnieb leben nekem azal en halalom.

Erre

Erre kellek teged nag' bizodalomal, hog' ezt ne ke-
ferged meg bolsufagokal, mikent te haborgal az mafik
absonnial, mert giengeben tartot iffiabis ez annal.

Mert az mit en turtem azt ez nem turheti, mikoron
Volternak Grisfeld ezt beselne, Volter vidamsagar Gri-
feldnek hog' nezne, tokellere fseget sokbor tekintene.

Absoni kefergeset es u kefergeset, ezeben forgatia
minden sok szerzeset, Absonnak nem lata arra erdem-
leset, keferulte vala absoni feleseget.

Touab nem vihete siue kemenseget, nag' sepen so-
lira absoni feleseget, elege meg laram siuednek mel-
seget, szerelmes Grisfeldis hozam nag' huleged.

Nem hiszek eg' alat mostan ollian embert, ki az u ha-
zanal vgian czelekedet, annak husegerul il bizonsagot
tok, azuag' vegre mindent emire vihetet.

Esbeket hog' monda szerelmes tarsanak, teczik vidan
sagal valo nag' chiudanak, vg' mint eg' alombol fel ta-
madasanak, hosaia olele foglalja maganak.

Te vag' az en tarsom Volter mongia vala nem le-
ben ennekem egieb te heliedben, az kit iegiesemnek te
aliraz vala, az az te leianiod kit el vittek vala.

Az iffiu peniglen kit rokonanak mondna, az is vg'
esmeried mint edes fiadat, kiert nepek Volterra nehe-
szelnek vala, Im mindegieteben most te nallad vadnak

Higied kit en rollam mostan uk' veltenek, azuag' kik
engemet kegietlennek veltek, hog' en gonoz voltam
az en iegiesemnek, nem voltam kegietlen az en gier-
mekimnek.

Eztis

Wassal
as te sa
Bach. ta
Jodal.
ment p
H. C
Sarada
as sok
Cupula
gal.
Wam no
kefel ast
Ba

Eztis gondolhattiak hog en nem karhoztaram, as-
soni hazafomat ha nem cziak probaltam, az en mag-
zatimat fel nem mesarlottam, de cziak egy ideig uket
el tickoltam.

Ez sokat Grifeldis hog hallotta vala, u nag dröme-
ben cziak meg nem holt vala, nagy kegyessgeben elbe
veset vala, draga solgajanakniakan chiüget vala.

Ot valo assoniok kik ezt lattak vala, azont bere-
tetből uk vertek vala, hituan ruhaiabol verkezettetek
vala, asont ruhataban öleözöttetek vala.

Grifeldist imaron sepen öleözöttetek, kazdag sepe ru-
hauat ütet ekeltek, sepe iduezletetekel ütet meg üduöz-
lek, eruendes sirással az napot vegestek.

Ez vegsö nap sokkal öruendetesb vala, minden e-
kesslegel keduest dichesb vala, hog nem az elebi meni-
egsö nap vala, nag egienesslegel holtig ctek vala.

Szegei ipanak Volter mar vg teczik vala, hog re-
gen eseböl ki vettette volna, de am u hazaban be vit-
tette vala, tiztefflegel holtig el tartotta vala.

Leyaniat kazdagon Volter attra vala, minden tiz-
tefflegel arra gondolt vala, vgyan ördökösse fiat hatta
vala, meniegös nap vgyan vegezttet vala.

Ezer öt száz harmincz kilenczertendöben, ez kisedd
Kronikat szerzek eg inekben, Istuanfi Pal mikor vala
io keduiben, hertelen indula Kiraly ördömeben.

F I N I S.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

